

СТАНОВИЩЕ
ОТ ПРОФ. ДФН ВАСЯ НИКОЛОВА ВЕЛИНОВА
ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ, НАЗНАЧЕНО СЪС ЗАПОВЕД № РД
38 – 628 ОТ 06.10.2016 Г. НА РЕКТОРА НА СУ ”СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ”
ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА
ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“
ПО 2.1. ФИЛОЛОГИЯ (БЪЛГАРСКИ ЕЗИК.
СТАРОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК), ОБЯВЕН В ДЪРЖАВЕН
ВЕСТНИК, БР. 64 ОТ 16.08.2016 Г.
С ЕДИНСТВЕН КАНДИДАТ
ДОЦ. Д-Р АНДРЕЙ ТОДОРОВ БОЯДЖИЕВ

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ участва само един кандидат – доц. д-р Андрей Тодоров Бояджиев. Той е изследовател с утвърден авторитет, както в българската палеославистика, така и извън границите на страната ни. За настоящия конкурс той е представил един основен труд - СТАРОБЪЛГАРСКА ЧИТАНКА.Текстове. Речник. Справочник. – в обем от 709 страници, както и 33 научни публикации в различни научни списания у нас и в чужбина. 13 от представените статии са в съавторство, 6 представляват рецензии за книги или библиографски обзори, 5 са под печат.

Научните интереси на доц. Андрей Бояджиев са добре известни и в конкурса той представя публикации в няколко научни направления на палеославистиката: изучаване на славянската новозаветна апокрифна традиция; история на славянската писменост; изучаване творчеството на отделни средновековни автори; на патристичното наследство в славянската книжовна традиция; историческа лексикология; дигитална хуманитаристика и компютърна лингвистика. Темите очертават широк научно-изследователски хоризонт, който предполага задълбочена филологическа подготовка и

умението да се апробират нови методологии в хуманитарната проблематика. Представените пред нас студии нагледно ни убеждават в това.

В работите си, посветени на историческата лексикология, например, доц. Бояджиев показва великолепно познаване на лексиката на старите ни текстове, предлаганите от него етимологични наблюдения са добре мотивирани, а това прави резултатите много убедителни.

Безспорно една от основните теми в научните му дирения е тази за св. Апостол Тома и свързаните с него апокрифи в славянския свят. Анализът на творбите за апостол Тома започва с най-стария славянски препис на текста от ръкопис № 1039 от НБКМ, извежда някои особености на гръцкия оригинал, за да стигне до късната дамаскинарска традиция и да проследи развитието на сюжета, лексиката и различните редакции. Не по-малко интересни са наблюденията му над патристичната традиция в старобългарската литература, представени със студията му за Ерм. Публикацията представя опит да се открият и анализират частите от книгата на „Пастиря“ на Ерм в славянската традиция. Авторът открива и най-ранното засега свидетелство за влиянието на тази книга - в Пандектите на монаха Антиох – славянския превод от 10. век на гръцкото съчинение от началото на седмото столетие. Атрибуирани са отделни части от „Пастиря“ и е анализирано тяхното място в рамките на цялостното произведение.

Безспорен е приносът на доц. А. Бояджиев в областта на компютърната лингвистика и дигиталната хуманитаристика. Той е не само сред пионерите в тази област в България, но дълги години остана верен на идеята съвременните дигитални технологии да бъдат в услуга на хуманитарното познание. Основните му приноси са както в теоретичен, така и в практически план.

По отношение на теоретичния аспект на проблематиката, в статиите на доц. Бояджиев могат да се открият коментари и оценки на методите,

технологииите, филологическите и софтуерните стандарти, използвани при разработката на електронни на средновековните текстове. В други студии с аразгледани начините, по които би могла да се представи и обработва лингвистичната информация в корпусите от средновековни славянски текстове. Изтъкнато е значението на прилагането единни практики и стандарти с цел обмяната на данни между отделни инициативи.

Интересни, макар и дискуссионни, са наблюденията и изводите на доц. Бояджиев над една от най-важните части при съставянето на езиков диахронен

корпус – сегментацията на текста. „Това е особено важен проблем, защото акцентът в оформянето на езиковия корпус е върху точната атрибуция на текста, за разлика от електронното дипломатическо издание, което следва сегментацията на извора. За да обясни тази разлика публикацията се спира на дефиницията на корпусите, разликата между корпус и издание, видовете и начините за сегментация на езиковата и текстовата информация“ .

Към прагматичната страна на проблема ни водят студиите, посветени на схемата за електронно описание на ръкописи и на начините и етапите на дигитализация на ръкописната сбирка на Рилския манастир, които са извършени в рамките на няколкогодишен научен проект. Към тези разработки следва да прибавим публикации за съставянето на електронен средновековен български речник.

Не може да не се отбележи и сериозният принос на доц. Бояджиев в областта на изучаването на ранната славянска епиграфика – глаголическа и кирилска. В тази област той несъмнено има сериозен принос. Осветляването на отделни важни моменти от ранната история на кирилицата, на връзките ѝ с глаголицата са сериозен принос в тази важна за българската медиевистика проблематика.

Предложената за конкурса Старобългарска итанка е по-скоро един компендиум от текстове, свързани с най-ранната епоха от развитието на старобългарския език и са интересни и важни както с оглед историята на езика, така и с оглед историята на литературата. Подреждането на различни по своя жанров характер творби, винаги е изисквало у изследователя някакъв работен (а и работещ) модел на жанрова систематизация. В този смисъл доц. Бояджиев ни предлага един имплицитен жанров модел на литературата от периода IX-XI в., който заслужава внимание. Разширяването на евангелския репертоар, както и включването на старозаветни текстове обогатява представата за реалното присъствие на библейския хипертекст в авторската и преводната литература. Може би анотациите към всеки образец биха могли да се разширят и прецизират, поне с оглед на мястото на творбата в класификацията (защото тя не е само тематична, както отбелязва авторът) и с оглед на една кратка и сбита характеристика на правописа на оригинала, доколкото в предговора е направена уговорка, че всички текстове са стандартизирани и нормализирани – „Възстановените в старобългарски облик по-късни преписи почиват на единни правописни норми. Сред тях трябва да се отбележи дуеровия правопис, употребата на три букви за носови гласни (ж, ѝж и ѡ), липса на е, въвеждане на я след гласни, но предпочитане на а в начална позиция, където то се среща в старобългарската епоха.“ Уговорката, че в справочника са дадени библиографски сведения за творбите, не е достатъчна, особено когато се касае за учебно помагало. Освен това от допълнителна обосновка се нуждае на места и сегментирането на текста.

В своята преподавателска дейност доц. Бояджиев се отличава с иновативност. Той често разработва нови курсове. Ръководи магистърски програми, участва в различни университетски проекти и проекти по ФНИ.

Има успешно проведени два лектората – в Саарбрюкен и в Кьолн, което е добра атестация за преподавателските му умения.

Предложените за конкурса документи са изрядни, отговарят на изискванията, заложен в Университетския правилник.

Като имам предвид всичко казано до тук, позитивните резултати от научната и преподавателската работа на доц. Бояджиев, участието му в проектната дейност на катедрата по „Кирилометодевистика“, участието му в редица международни проекти, предлагам убедено на почитаемото Научно жури да утвърди доц. д-р Андрей Тодоров Бояджиев за академичната длъжност „професор“.

18.12.2016 г.

Проф. дфн Вася Велинова